

Az ismeretkör: Anyanyelvi és irodalmi nevelés módszertana

Kredittartománya: 8 kredit

Tantárgyai:

- 1) Anyanyelvi és irodalmi nevelés módszertana 1.
- 2) Anyanyelvi és irodalmi nevelés módszertana 2.

Tantárgy neve: Anyanyelvi és irodalmi nevelés módszertana 2. CSKN szak Neptunkód: ECS2O0001N, ECS2O0001L	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50% elmélet-50% gyakorlat	
A tanóra típusa: ea+gyak és óraszám: 2ea+2gy, 30 ea+30 gy az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők: • a szorgalmi időszak heteire lebontott és minden órára részletesen kidolgozott tematika közös elektronikus felületen elérhető• az előadások témaköreinek ppt-i elérhetőek közös elektronikus felületen• a feladatok, a kidolgozásuk és értékelésük részletes szempontsora a közös elektronikus felületen• digitális tananyag (elméleti jegyzet, feladatgyűjtemény, tervezetgyűjtemény, tematikus antológia) biztosítása az elektronikus tanulmányi rendszeren keresztül	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy a teljesített feladatok és a féléves tematika szerint megírt zárthelyi dolgozat alapján • a feladatok értékelése: megfelelt/nem felelt meg,• a zárthelyi dolgozatok értékelése: az elégtelentől jelesig Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módok: Feladatok: • memoritergyűjtemény összeállítása a megadott műfaji és esztétikai választási szempontok szerint• beszámoló a memoritergyűjteményből• műelemzési feladatok egyéni és csoportmunkában a gyerekversek, a meseregény témaköréből• játékgyűjtemény készítése megadott szempontok alapján ○ a játékok ismertetése, bemutatása mikrocsoportos tevékenységekben; közös értékelés, önértékelés, oktatói visszajelzés• esszéírás választható módszertani, irodalomtörténeti, irodalomelmélet témakörök egyikéből ○ a tudományos műfaj szabályainak gyakorlása, oktatói értékelés○ prezentációkészítés az esszé bemutatására; opponensi értékelés, önértékelés, oktatói visszajelzés	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Előtanulmányi feltételek: Anyanyelvi és irodalmi nevelés módszertana 1.	
Tantárgyleírás:	
A mondóka, a vers, a mese szerepe a csecsemő és kisgyermek nyelvi-irodalmi nevelésében Irodalmi nevelés lehetséges módszerei: mondókázás, verselés, képeskönyv-nézegetés A nyelvi szocializáció kérdései: beszédfejlődés, a fejlődés megfigyelésének szempontjai; a beszédzavarok, a fejlődés támogatása; literációs nevelés	

A nyelvi és kommunikációs kompetenciák alakulása, alakítása;
Az anyanyelvi fejlesztőjátékok
A nyelvi-kommunikációs nevelés lehetőségei a különböző nevelési helyzetekben
Az átmenetek megkönnyítése: család – bölcsőde – óvoda

A kurzus során érintjük a digitális kompetenciával kapcsolatos ismereteket. a médiaértés, és a kritikus, szelektív médiafogyasztás kérdéseit, a digitális lábnyom és az online zaklatások fogalmát is. A kreatív, ugyanakkor felelősségteljes használat kapcsán célunk, hogy hallgatóink képessé váljanak a valós tények és a fikció megkülönböztetésére, felismerjék a valóságábrázolás különböző szintjeit. Témakörünk még a digitális írástudás fogalma, azaz az információs-műveltség és a kommunikációs technológiák hatékony használata. Az információhoz való hozzáférés, annak kritikus és kompetens értékelése, pontos, kreatív felhasználása az elérendő cél. Az alapvető etikai és jogi kérdések megértése és alkalmazása szintén a kurzus témáinak része. témaköre.

kötelező és ajánlott irodalom:

1. **Gyöngy Kinga: Első lépések a művészetek felé I. A vizuális és az anyanyelvi-irodalmi nevelés lehetőségei kisgyermekkorban. Dialóg Campus Kiadó, Bp., 2015. ISBN 978 615 5376 53 5**
2. Gyöngy Kinga: A bölcsődei művészeti nevelés előzményei és jelen gyakorlata http://www.eltereader.hu/media/2014/06/GyongyK_ABolcsodei_READER.pdf
3. Korintus Mihályné dr. - Dr. Nyitrai Ágnes, Rózsa Judit: Játék a bölcsődében. Módszertani levél. NCSSZI Budapest, 2003.
4. Molnár Csilla: A kisgyermekkor anyanyelvi nevelés összetevői. In: A kisgyermekkor nevelés módszertana. NYME, Szombathely, 2015. http://pszk.nyeme.hu/downloads/Tanulm%C3%A1ny%C3%B6tetek/kisgyermekkor_%20neveles_%20modszertana.pdf
5. Bódis Zoltán: *Gyermek, nyelv, költészet*, In: Bálint Péter-Bódis Zoltán: *Változatok a gyermeklírara*, Didakt Kiadó, Debrecen, 2006. 9-19. ISBN 963-86659-8-6
6. *Aranysityak. Friss gyerekversek*. Csodaceruza Kiadó, Bp., 2010. ISBN 978-963-8867-2-2

Előírt szakmai kompetenciák, kompetenciaelemek, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri és szakszerűen alkalmazni képes a digitális kommunikáció, az információ kezelésének szabályait.
- Tisztában van a nevelési/oktatási/szociális ellátórendszer/kutatási intézmények/közösségi és civilszervezetek/plébániák adminisztrációs, adattárolási, adatkezelési, adatszolgáltatási rendszereinek működésével.
- Ismeri szakterületének digitális ismeretszerzési eszközeit, IKT-technikáit és problémamegoldási módszereit.
- Tisztában van az első életévek későbbi életutat megalapozó szerepével, a három év alatti gyermekek fejlődési, érési folyamatairól és azok alakulását befolyásoló tényezőkről szaktudományos ismeretekkel rendelkezik. Felkészült a korosztály fejlődésének nyomon követésére alkalmas eszközöket és módszereket illetően.
- Korszerű játék-módszertani ismeretekkel rendelkezik.
- A művészeti nevelés (gyermekirodalom, ének-zene, vizuális kultúra, a mozgásfejlődés és a nyelvi, kommunikatív fejlődés) támogatása területén a három év alatti korosztályhoz illeszkedő módszertani ismeretekkel rendelkezik, és tisztában van e tevékenységek személyiségfejlesztő hatásával.
- Tisztában van a fejlődés szociokulturális meghatározottságával, kontextusával, komponenseivel és determinánsaival, értelmezni tudja az ebből fakadó különbségeket. Ismeri a családközpontú kora gyermekkor intervenció intézményrendszerét, lehetőségeit, feladatait, módszereit.

- Korszerű játék-módszertani ismeretekkel rendelkezik, tájékozott a korosztály számára ajánlott játékeszközöket illetően

b) képességei

- Rendelkezik azzal a tudással, mellyel képes szakszerűen és etikusan kezelni az elektronikus információkat.
- Szakterületén rendelkezik a hatékony elektronikus információkeresés, információfeldolgozás, információkutatás, információközvetítés ismereteivel, az elektronikus forrásokat használja.
- Az összegyűjtött digitális információkat rendszerezni, elemezni tudja, az összefüggések megragadására és kezelésére képes.
- Elméleti ismereteit alkalmazni képes az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés, a környezet-, baleset-, munka-, és fogyasztóvédelem területén.
- Pedagógiai, pszichológiai, egészségtudományi, társadalomtudományi és módszertani tudását holisztikus szemlélettel és adaptív módon, a gyermekek egyéni sajátosságainak és a korosztály jellemzőinek figyelembevételével alkalmazza.
- A családközpontú kora gyermekkori intervenció szemléletmódjára is építkezve képes a társadalmi jelenségeket, folyamatokat értelmezve átlátni azok pedagógiai következményeit.
- Felismeri a kisgyermek biológiai és pszichés szükségleteit, és azokat differenciáltan, a gyermek érési-fejlődési folyamataihoz és igényeihez illeszkedő módon elégíti ki.
- Megteremt a játék feltételeit, és a kisgyermek igényeihez igazodóan támogató, gazdagító módon vállal szerepet a gyermek játékában.
- Kielégíti a kisgyermek esztétikai szükségleteit, szakszerűen támogatja a különböző művészeti ágakhoz kapcsolódó kisgyermekkori alkotó és befogadó tevékenységeket, a fejlődő gyermeki kreativitást. Támogatja a motoros képességek és a nyelvi, kommunikatív képességek fejlődését.
- Az egyes családok jellemzőihez, szükségleteihez, élethelyzetéhez igazodva megerősíti a családi nevelés értékeit, kompenzálja az esetleges hátrányokat, a gyermek fejlődésének támogatása érdekében erősíti a szülői kompetenciát, együttműködik a szülőkkel, a családdal.
- Képes a szakmán belüli és a szakmák közötti együttműködésre.
- Képes segítő beszélgetés vezetésére mind egyéni, mind csoportos helyzetben.
- Rendelkezik a szakmai tevékenységéhez szükséges kommunikatív képességekkel.

c) attitűdje

- A digitális szemléletmódja nyitott, innovatív, a szakterületén zajló digitális technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Az elektronikus kommunikációban döntéseit minden szempontot mérlegelve, a jogi és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg.
- Kreatívan, kritikusan, innovatívan viszonyul az információs műveltséghez, eredményesen tájékozódik a XXI. századi literációs kultúrában.
- Felelős és kezdeményező szerepet vállal az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveinek és gyakorlati kontextusba átültetésének, a szakmájának és a közösség érdekeinek szolgálatába állítására.
- Elkötelezett a három év alatti gyermekek tevékenységei, a gyermekek fejlődését támogató környezet kialakítása és a fejlődés támogatása, a családközpontú korai intervenció szemléletmódja iránt
- Elkötelezett a kisgyermekek játékszükségleteinek kielégítése iránt, szívesen vesz részt a játékban, a játék örömet okoz számára.
- Nyitott a szimbolikus önkifejezési formák irányába, szívesen vesz részt művészeti tevékenységekben.
- A kisgyermek és önmaga kreativitását örömmel éli meg.
- Személyiségét és tevékenységét a gyermek tisztelete, feltétel nélküli elfogadása jellemzi.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősen, etikusan, kritikusan, biztonságosan működik együtt minden partnerével a digitális kommunikációban.

- Tudatos, kritikus, önreflektív, innovatív a digitális kultúra alakításában.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő digitális ismereteit, készségeit, képességeit fejleszti, és új kompetenciákat sajátít el.
- Önállóan tervezi és alakítja a digitális műveltségét.
- Szakterületének etikai és munkavállalással, munkavégzéssel kapcsolatos szabályait, elvárásait ismeri és betartja.
- Felelősséget vállal a rábízott kisgyermekért, gyermekcsoportért, a nevelés folyamatában hozott döntéseiért és pedagógiai tevékenységének következményeiért.
- Szakmai fejlődését autonóm módon, tudatosan és reflektíven irányítja.

Tantárgy felelőse: Zóka Katalin, főiskolai tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Gasparicsné dr. Kovács Erzsébet, főiskolai tanár PhD